Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatæ, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 1. Homo vt lapis in templo gloriæ, collocandus, ex triplici parte expoliri debet: quod nobis hodie Christus in Euangelio proponit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-53012

Visual Library

ſo. Proinde vnũ de duobus neceſſariò eligendum, aut vincere, aut mori: *Surgamus & pugnemus* &c.

Idem vobis dicit hodie S. Mater Eccleſia. Eia agite milites, ad regnum cælorum inuadendum conſcripti, tubas illas audite, ex Diuino præcepto clangentes, ad arma, ad arma. Surgite, ſeponantur modò voluptates, æternum valeant deliciæ, ceſſet temporis perditio: Diſſimilis enim valde hic eſt dies heſterno, & præcedenti: iam finem habeant, ea quæ ad tripudia parahantur, iam ſileat muſica carniuororum, & pariter commeſſationes, laſciuiæ, luxuria, gula, potus, eſus, quibus vos magis exhibuiſtis ſeruos Epicuri, aut cuiuſdam Heliogabali, quam Chriſti Ieſu diſcipulos. Omnes (loquente propheta) vult Deus ad bellum iſtud præparari, & omnes eius tuba prouocat, *Vocate cœtum, congregate populum, ſanctificate ieiunium, coaduñate ſenes, congregate paruulos, & ſugentes vbera: egrediatur ſponſus de cubili ſuo, & ſponſa de thalamo ſuo.* Sacerdotes & ſæculares, diuites & pauperes, viri & mulieres, quinimò nouiter deſponſati, ſenes & iuniores, nec omittantur pueruli ſuſpenſi ab vberibus matrum, *Sugentes vbera*; excipitur nemo, omnes vult in aciem prodire.

Errauit in hoc maximè Dauid, quod accedente tempore, quo ſolebant Reges in hoſtes ſuos infeſta ſigna proferre: *Eo tempore, quo ſolent Reges ad bella procedere*, in palatio ſuo manſerit otioſus, nihil de bello ſollicitus; & iuſta fuit eius negligentiæ pœna (ait D. Chryſoſtom.) Deum permittere, vt caderet tam enormiter, tam luctuosè, vt haberet quod totâ ſuâ defleret vitâ.

2. Reg. c. 11. — Hom 3. in illud, Vidi Dominũ

Eia igitur; Chriſtiani, Ecce nunc adeſt tempus bellis inſtitutum, tempus, quod iam inde ab ipſis Apoſtolis, peccatores omnes conſueuerunt pugnis dedicare. Ad arma, ad arma. Omnibus illa loquitur tuba, & prouocat omnes Vide, ne, ſi tempore hoc belli hæreas otioſus, non habeas, quod de cætero ſemper lugeas. Vt verò ſcias, quibus armis, his diebus debeas hoſtibus præualere, proponit nobis S. Eccleſia Euangelium, quod audiſtis; in quo ſupremus Dux noſter Chriſtus, nobis id primum aſſignat, vt manum ieiunio applicemus, nam ſic orditur, dicendo in Euangelio: *Cum ieiunatis.*

Et ex ratione (vt aiunt D. Baſil. *a* & D. Chryſoſtom. *b*) quando enim Deus hominem poſuit in paradiſo voluptatis, ſola & prima arma, quæ eius manibus tradidit, vt in illo perſeueraret, fuêre ieiunium, quòd ſi ea conſtans teneret, hæc ſufficerent; verùm ea manibus excidere permiſit, & comedit, ſicque victus fuit, & exul paradiſo. Hæc eadem nobis traduntur in manus, hæc primo loco, vt vincamus & reſtituamur paradiſo. Nec ſolùm hæc in lectione nobis oſtendit hæc arma ieiunij, & cætera pœnitentiæ atque mortificationis opera, quæ ſecum bonum trahit ieiunium, quæ Diuus Paulus nominat, *Arma lucis.* At inſuper te docet quâ ratione ſit tibi cum illis ludendum, dicens, quod iſtud ſic fieri debeat; non proponendo oculis veſtris vt ſcopum, ſeu intentionem, hominum oculos, vt hypocritæ faciunt, ſed Dei ſatagendo his ſolis ſatisfacere, his ſeruire, his gratulari. Et quia (vt dicit D. Petrus Chryſol.) vt luceat ieiunium, neceſſario indiget miſericordiâ, vt lampas oleo ad ardendum, (*Quod eſt oleum lucernæ, hoc eſt ieiunio pietas.*) Ieiunio miſericordiam Dominus adiungit; & vt hilariter & abundanter præſtetur, te præmonet, id quod pauperi largiris, te minimè perdere; quinimò hoc ipſum ſolum eſt, quod tibi theſaurizas in cœlo. Doctrina hæc altiſſima eſt & ſuprema, quæ illuminatis explicari indiget oculis, Diuinæ gratiæ lucem; quæ huius eſt mater puriſſima, hanc nobis negotiabitur, ſi eam deuote flagitemus, dicendo: *Aue Maria.*

a Hom. 1. de ieiunio. — b Hom. 1. de pœnitentia. — Roman c. 13. 12. — Serm 8.

§. 1. Homo, vt lapis, in templo gloriæ collocandus, ex triplici parte expoliri debet, quod Chriſtus nobis hodie in Euangelio proponit.

VEnerabilis Beda multos conſcripſit tractatus, eoſque tam graues, pios & doctos, vt Britanniæ Epiſcopi determinarint, ipſo li- I.
cet adhuc ſuperſtite, eos publicè in Eccleſiis, vt homilias, prælegi. Cùm verò decens non eſſet, aut congruum, viuenti adhuc nomen ſancti voce publica per Eccleſias aſſignari. Venerabilis cœpit nominari, quod ei nomen perpetuò adhæſit & deinceps Venerabilis nominatus. Inter hos tractatus, ſingularis exſtitit ille de Templo: in quo contendit exponere hiſtoriam, quam nobis ſcribit, narratque Spiritus S. de fabrica famoſiſſima toto terrarum orbe, templi Regis Salomonis, cum (teſte D. Paulo) hanc non ſcripſerit, niſi ad vtilitatem noſtram, ſicque ſub cortice litteræ, & hiſtoriæ, magna recondidit ad noſtram eruditionem ſacramenta. Propoſuit inclytus ille Rex ædificare templum perceiebre; in Dei gloriam, hominumque ſalutem, voluitque illud extrui de lapidibus exciſis de lapicidina in deſerto. Ad hoc verò (ait Spiritus S.) *Numerauit octoginta millia, qui caderent lapides in montibus.* Eorũq; officium erat, eos in ipſa lapicidina cædere, expolire,

Beda vnde dictus Venerabilis. — Rom c. 15. — 2. Paralip. c. 2. 2.

lire, adæquare, & per omnes partes elaborare, eô planè modô, vt in templi ſtructuram delati, & ſuô locô aſſignati, tam perfectè conuenirent, vt nihil vltra in eis ſupereſſet elaborandum, aut adnitendum. Hæcque cauſa fuit, eius quod Spiritus S. maximè notat, quòd in tota illa conſtru-
3. Reg. c. 6. 7. ctione fabricæ templi: *Et malleus, & ſecuris, & omne ferramentum non ſunt audita in domo cum ædificaretur.* Nec mirum, cum eò lapides afferrentur tam ad normam perfectè dolati, vt nihil vltra foret morandum, ſed pro vt afferebantur, ſinguli ſuô locô collocarentur.

II. Salomon figura Chriſti. Pſ. 28. 9. Heb. c. 11. Magnum hic latet myſterium, (ait Venerabilis Beda) Res eſt luce clarior, ſapientiſſimum hunc Regem Chriſti geſſiſſe figuram, qui propoſuit ædificare templum gloriæ, de quo cecinit David: *Et in templo eius omnes dicent gloriam.* Nemo namque poterat teſte D. Paulo, ædificare templum, adeò magnificum, tantaque maieſtate ſplendidum, qui Deo & opibus cederet & viribus eſſet impotentior, *Cuius artifex & conditor Deus.* Voluit enim templum hoc ædificare Deus de lapidibus præciſis de lapicidina Adam, quæ eſt in deſerto huius mundi, & ſumus nos homines.

Numquam elatus eſt de lapicidina lapis adeò inæqualis, tortuoſus, inconcitus, inutilis ad ædificium quique magis diſcongrueret operi, cæteriſque componi non pateretur, ſicut ex lapicidina naſcimur Adami; homines mille peruerſis inclinationibus, & motibus deordinatis incompoſiti, rudes, prorſus templi gloriæ incapaces, omni ex parte inelaborati, vt in eo collocemur.
III. Templũ eius cælũ exprimit: Cap. 23. 29. Ad lapides illos elaborandũ, adſcribit ſibi Deus mille lapicidas, ſcilicet nos prædicatores, vt opus hoc agamus ſecuri & malleo, verbo, inquam, Dei: hoc enim nomine Deus per Prophetam Hieremiam Verbum Dei appellauit: *Numquid non verba mea, &c. quaſi malleus conterens petrã?*
IV. Dolandi ſunt lapides, id eſt, homines. a 2. Cor. 5. 18. Ad Coloſſ. c. 1. 28. Hunc malleum, hanc ſecurim tradidit manibus noſtris, vt ait D. Paul. a *Dedit nobis miniſterium reconciliationis*; Ad hunc effectum, & huius rei causâ ipſemet Apoſtolus, prædicatorum Coryphæus ſe cæſorem lapidum fatetur, & declarat hoc eius eſſe officium, ad quod eum Deus in Eccleſia elegerat: *Corripientes omnem hominem, &c. vt exhibeamus omnem hominem perfectũ in Chriſto Ieſu.* Quaſi diceret; Cæſorem lapidum ago, lapides expolio, *Corripientes omnem hominem*, muneris mei eſt corripere, arguere omnes, auferre partes inæquales, prominentes, impolitas, indeterſas, perfectaſque formare ad Chriſti mentem, vt in templo glorię collocentur. Cum omni hominum genere hoc nobis agendum, omnes corripiendi, *Corripientes omnem hominem*: Eccleſiaſtici, & ſæculares nobiles & plebeij, diuites & pauperes, ſuperiores & inferiores, Prælati & ſubditi, omnes corripiendi, vt omnem lapidẽ adaptemus, planum, deterſum, perfectum, & ex omni parte ſibi conſtantem, eô modô, vt rectè conueniat iis, quibus lateraliter deſtinatur coniungendus; *Vt perfectum exhibeamus omnem hominem.*

Homo lapis eſt triangularis; ita cum philoſo- V. Homo lapis eſt triangularis.
phis docent Theologi, non ſolùm ob tres principales animæ potentias, intellectum, voluntatem & memoriam, quas habet; verùm etiam, quia ad tres partes ordinem dicit, ſeu refertur: ad ſeipſum, ad Deum, ad proximum; & omnes, quos committit defectus, ſeu peccata, referuntur ad iſtas tres partes, ſeu reſpectus, ſicut optimè ad rem probat Doctor noſter Angelicus b. Ad triplicem hunc reſpectum præſcindi & perfici debet hic lapis, adeò vt tam perfectè in omnibus ſit expolitus, vt æqualiter cum cæteris conueniat. b D. Tho. 1. 2. q. 72. a. 4.
Quomodo verò hoc nobis agendum? Apprehendenda manibus eſt ſecuris verbi Magiſtri noſtri, quod nobis Eccleſia proponit hoc in Euangelio in quo loquitur Dominus, quid à vobis requirat; & docet quâ viâ perfectè poſſis expoliri in ordine ad tres illas partes, tria hæc tibi prælegendo: ieiunium, intentionem ſanctam, & eleemoſynam, in his tribus deſcribitur Euangelium, quinimò veſtra omnium ſalus, eſtque id omnino neceſſarium, vt ſitis, quod votis omnibus optabat D. Petrus, *Tanquam lapides viui*, & in illo a 1. Petr. 2. 5.
gloriæ templo digni collocari: ieiunio enim perficeris in ordine ad teipſum; intentione bona, in ordine ad Deum, & eleemoſyna cæteriſque miſericordiæ operibus reſpicis tibi proximum.

§. 2. *Labor primus in ordine ad nos impenditur cum ieiunio, præſcindendo a[r]borem peccati.*

CVm *ieiunatis*. Optimum ad expoliendum lapidem, principium: & ſecuriſſime laborare incipimus ex illo latere, vt rectè probant D. Baſilius. a Diuus Chryſoſt. b D. Hier. c bene notantes primam huius lapidis inæqualitatem ex eſu & ingluuie proceſſiſſe. Reliquit Deus hominem in paradiſo, vt lapidem optimè vndequaque manu ſua elaboratum, adeò vt nihil aliud, quod ageret, haberet, quo poſſet de terreno illo paradiſo ad cæleſtem transferri, & in templo gloriæ collocari: *Fecit Deus hominem rectũ.*
a Hom. 1. de ieiun. b Hom. 1. de ieiun. c Epiſt. 22. ad Euſtoch. I. Homo a paradiſo

Verum